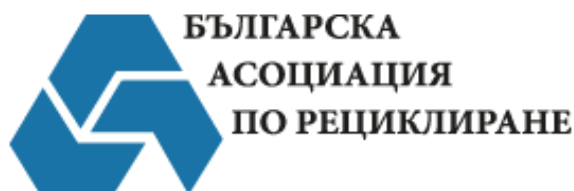

МЕДИА МОНИТОРИНГ

13 ЮЛИ 2022 г.

Член на:

Източник: Дир

Заглавие: Защо се възражда интересът към депозита във все повече европейски страни?

Потребителите в най-новите в семейството Словакия и Латвия одобряват системата, предстои и Румъния да въведе депозитна система тази година

Линк: <https://business.dir.bg/banki-i-finansi/zashto-se-vazrazhda-interesat-kam-depozita-vav-vse-poveche-evropeyski-strani>

Текст: Половината от хората в страните с депозитни системи са доволни от въведената депозитна система в своята страна, показва проучване на европейската платформа от неправителствени организации за кръгова икономика Reloop Platform.

В началото на годината още две страни въведоха депозитна система и това са Словакия и Литва и споделиха опит на специализирано събитие на платформата Reloop в средата на месеца. Но подготовката е започнала още

през 2019 г., което означава, че ако ние започнем сега, може да се очаква да я въведем под някаква форма най-рано през 2024-2025 г.

Днес, 75% от населението в Словакия одобрява депозитната система и 69% не променят своите навици на пазаруване на пластмасови бутилки, алуминиеви кенчета и стъклени бутилки, които влизат в обхвата на депозитната система.

Светът и Европа срещу пластмасата

Бутилките и кутиите за еднократна употреба се използват за продажба на все по-голямо разнообразие от напитки от сокове, бутилирана вода, енергийни напитки и други негазирани напитки. От въвеждането им в на пазара преди повече от 40 години имаше значителен дебат относно най-ефективния начин за събиране. Все още голяма част от страните възприемат, че съществуващите системи за общинско събиране са най-ефективни, все по-голям интерес има към инициативи за връщане към депозитите. Няколко държави приемат нови и разширени закони за депозитите като допълнение към техните съществуващи модели за събиране на домакинства.

Всъщност трудно е да се каже кое катализира този процес, но определено нарастващата криза с морските отпадъци изиграва голяма роля затова. Според базираното в Обединеното кралство дружество за опазване на околната среда Great British Beach пластмасови бутилки за напитки, заедно с капачки, кутии и стъклени бутилки и други пластмасови опаковки за напитки са в топ 10 на отпадъците по плажовете. По последни данни, цитирани и от европейската платформа от неправителствени организации за кръгова икономика Reloop, ако количеството изхвърлян боклук не се промени до 2030 година на всеки три тона риба ще имаме един тон пластмаса, а до 2050 година ще имаме в моретата повече пластмаса отколкото риба

Депозитните системи са се доказали като един от най-ефективните методи за справяне и с морските отпадъци. Като признание за това е доклад на австралийски сенат, издаден през април 2016 г. От Северна Америка до Австралия и в цяла Европа законодателството за връщане на депозити се е радвало исторически широка обществена подкрепа. Новите закони получават голямо обществено одобрение в повечето страни. Това са данни от над 80 проучвания на общественото мнение, събрани в световен мащаб от 2003-2021 г. Данните се фокусират върху обществените нагласи и мнения по отношение на законодателството за депозити в контейнери за напитки в 18 държави, сред които Словакия, Латвия, Унгария, Румъния, Испания, Белгия, Ирландия, Австрия, Франция, Обединеното кралство, Америка и Австралия.

И ако Германия, Швеция или Дания са страни, с които трудно можем да се сравним, то страни като Латвия, Литва, Словакия, дори Румъния са страни, от които може да почерпим опит.

През 2014 година системата за събиране на опаковки в Литва е била подобна на системата в България в момента. Голямо позитивно влияние върху дискусиата оказват съседните скандинавски държави. Но ключова роля за въвеждане на системата се оказва работата на правителството с индустрията и гражданите. Депозитната система в Литва започва да функционира на 2016 година, а до края

на 2016 година удвоява стойностите рециклиран материал, постигнати през 2015 година. Изискванията на ЕС за рециклиране на 90% от пластмасовите бутилки, пуснати на пазара, са покрити още през втората година на функциониране на системата. За първите три години са събрани и рециклирани 1,5 млрд. опаковки, чието тегло е 56 000 тона оползотворен материал. Това доказва, че депозитните системи са реален метод за повишаване нивата на рециклиране.

Над 10 страни в Европа към този момент употребяват депозитни системи и още 15 страни, в това число България също обмислят въвеждането ѝ. Затова на този етап е изключително важно да се поучим от опита на всички страни.

Новаците в семейството - няколко месеца опит на Словакия и Латвия

Системата в Словакия се управлява от неправителствена организация на производителите и търговците, обясни Лучиа Морвей, директор Международни връзки и комуникации на депозитната система на Словакия Správca Zálohového Systému. В страната има шест сортировъчни центъра и има 2500 обекти за тяхното събиране или магазини, които участват в системата, където потребителите могат да върнат бутилките и да си вземат депозита обратно, коментира Лучиа. Близко в 2000 обекта има машини, а останалите събират ръчно чрез баркод на самата бутилка. Депозитът е 15 евроцента при закупуване на бутилката и се изплаща на потребителя при нейното връщане. Законодателството на страната е поставило цел да бъдат обхванати 60% от пластмасовите бутилки до 3 литра и алуминиевите кенчета, предлагани на пазара, което е 780 млн. бутилки. Само няколко месеца след въвеждане на системата от 4,5 млн. потребители, 3,4 декларират, че ще връщат кенчета. Над 70% вече са използвали системата като за над 60% основната мотивация ползите за природата, за други 20% от основно значение е връщането на депозита. И ако за един месец (януари) са събрани 150 000 бутилки, то през май са вече 145 млн. бутилки, а към днешна дата са повече от 200 млн. пластмасови бутилки и кенчета, подчерта Морвей.

Латвия е другата страна, която въведе депозитна система в началото на годината. С население от 1,9 млн. души и близо 500 000 опаковки на пазара. Като над 80% от латвийците оценяват, че системата е необходима и важна част от политиката за събиране на отпадъците от опаковки. Това коментира Микс Стуритис, управляващ директор на системния оператор в Латвия. Латвия също е започнала подготовка за въвеждане на системата през 2019 година. Днес, в градовете в системата участват магазини над 300 кв. м, а в селата магазини над 60 кв. м. Депозитът е 10 евроцента и обхваща стъклени бутилки, обясни Татяна Алексе, старши експерт от Министерство на опазването на околната среда и регионалното развитие на Латвия. Системата се управлява от оператор между производители и търговци след обявена обществена поръчка на Министерството на опазване на околната среда. В страната има над 1500 обекти за връщане на опаковките. До юли месец е преходния период и от 1 август на рафтовете по магазините трябва да се продават само бутилки с баркод, към момента вече 80-99% от продуктите в магазините са с депозит.

Румъния предстои да влезе в семейството и това ще бъде най-големият проект за кръгова икономика на страната

В повечето страни депозитната система обхваща големите търговски обекти и тя не повлиява на продажбите на продуктите за еднократна употреба. В Румъния тепърва ще се въведе такава система от август 2022 година. Но страната вече от 2018 г. работи по темата за въвеждане на депозитната система. Тя ще бъде задължителна за всички търговски обекти над 200 кв м, а всички по-малки обекти ще могат да си партнират с други търговци на дребно, за учредят общи пунктове или да сключат договори с общините за места за пунктове, разказва Юлия Леферман, управлява директор от Асоциацията на пивоварите в страната. Депозитът ще е 0,10 евро за всяка напитка, която потребителят купува и ще се изплаща при връщането ѝ обратно в магазина. Румъния включва всички бутилки за еднократна употреба от 0,1 до 3 л, което включва стъкло, пластмаса и метални кенчета. Това са 6 млрд. опаковки, които ще бъдат обхванати от 100 000 събирателни пункта в цялата страна, което е изключително голяма организация за малки и големи населени места.

В Хърватия, която използва депозитна система от 2006 г. вече връщат възможността за събиране на млечни продукти, след като през 2015 г. са прекъснали. Но се изправя пред редица предизвикателства като например необходимостта от изчистване на опаковките с биосепаратор. Разликата с останалите системи е, че това е изцяло национална система. При останалите държавата се намесва само като регулатор или като акционер с малък дял от 20% например както е в Румъния. Първоначалната инвестиция при Словакия и Латвия е свързана със заемни средства от инвестиционни банки, уточниха участниците за ZeNews и Dir.bg.

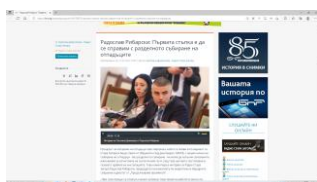
В северната ни съседка също са направили мащабно предварително проучване на нагласите на хората, поръчано от оператора на системата. Всъщност 59% от запитаните твърдят, че ще връщат депозит поне веднъж седмично. Всеки 9 от 10 румънци е съгласен с въвеждането на депозитната система. 89% от хората биха връщали в сортировъчни центрове близо до техните домове и половината от хората искат да знаят какво се случва с бутилките след като бъдат събрани. Тази система е най-големият проект за кръгова икономика на Румъния, подчерта Юлия Леферман.

Това огромно предизвикателство предстои и за България, за което имаме дълги години на упорита работа от страна на държава, бизнес и потребители.

[Източник: БНР](#)

Заглавие: Радослав Рибарски: Първата стъпка е да се справим с разделното събиране на отпадъците

Линк: <https://bnr.bg/starazagora/post/101674872/radoslav-ribarski-parvata-stapka-e-da-se-spravim-s-razdelnoto-sabirane-na-otpadacite>

Текст: Процесът на изгаряне на отпадъци чрез пиролиза, който се появи като вариант за Стара Загора и беше спрял от Общината след разговори с МОСВ, с нашия начин на събиране на отпадъци - без разделното събиране - не може да изпълни заложените изисквания за изчистване на синтетичния газ и след това неговото постъпване в газовата турбина на инсталацията. Това коментира в интервю за Радио Стара Загора Радослав Рибарски, председател на комисията по енергетика в Народното събрание и депутат от „Продължаваме промяната“ .

„При този процес се отлагат и много катрани. Тези проекти работят в много по-малък мащаб, когато са настроени за конкретен вид отпадък. Европа работи с различен тип пиролизни инсталации“, обясни още той

Радослав Рибарски коментира и полученият отговор от Министерството на околната среда и водите по отношение на ТЕЦ „Брикел“. Питането бе отправено от народните представители до министър Борислав Сандов след поредните сигнали за замърсяване на въздуха в региона. "МОСВ при всяка проверка прави предписания, които не се изпълняват и може би целта им от тук нататък трябва да е да накарат този инвеститор да обърне по-сериозно внимание на инвестиционната си програма и ремонтните дейности. За да може ако иска да експлоатира тези инсталации, те да станат по-екологично чисти и да не застрашават здравето на хората"

Председателят на комисията по енергетика в Народното събрание коментира и официално откритият в петък интерконектор Гърция-България. Церемонията се състоя в Комотини с участието на премиера в оставка Кирил Петков и гръцкият му колега Кириакос Мицотакис. "Проектът е изключително важен, защото ще обслужва България, а и цената е в пъти по ниска от тази на "Газпром Експорт". Неговото завършване обаче не трябва да ни отпуска, защото и следващите стъпки са изключително важни".

Източник: [Webcafe.bg](https://webcafe.bg)

Заглавие: Пластмасовият експеримент на Великобритания: Рециклирането просто не работи

Линк: <https://webcafe.bg/zeleni-zaedno/plastmasoviyat-eksperiment-na-velikobritaniya-retsikliraneto-prosto-ne-raboti.html>

Текст: "Да се преструваме, че можем да решим този проблем само с рециклиране е просто начинът на индустрията да се преструва, че дава зелени решения. Ние генерираме над 100 млрд. парчета отпадъчна пластмаса годишно, а рециклирането почти не оставя следа."

За Крис Торн - водещ активист на "Грийнпийс" за проблема със замърсяването с пластмаси, ситуацията е много сериозна, а опитите на различните бизнеси да се позиционират като зелени само чрез насърчаване на рециклирането, действително са прах в очите.

Той коментира пред Би Би Си данните от последното проучване, което "Грийнпийс" и друга организация за борба със замърсяването с пластмаси - Everyday Plastic, публикуваха за Великобритания.

Т.нар. "Голямо пластмасово преброяване" беше извършено в средата на май, като в продължение на седмица близо 100 хил. домакинства от Обединеното кралство трябваше да записват подробно всички отпадъци, които изхвърлят и по-специално каква пластмаса отива в боклука им.

Така изследването получава щателно документиране на вида и количеството пластмаса, което британските домакинства изхвърлят на седмична база. И резултатите, както коментира Торн, са наистина шокиращи.

Средно на седмица едно домакинство изхвърля по 66 парчета пластмаса, като на 83% става въпрос за отпадъци от опаковки на храни и напитки - най-вече опаковки на плодове и зеленчуци.

Проблемът е, че подобни опаковки на практика не се рециклират - заради специфичния вид пластмаса, от която се изработват - тя съдържа в себе си специални алуминиеви нишки, които я правят негодна за преработка.

От "Грийнпийс" са установили, че при тези резултати, средно на година едно британско домакинство е отговорно за изхвърлянето на 3432 парчета пластмаса - опаковки, пластмасови бутилки и други. Според изчисленията на организацията това означава, че на година Великобритания с всичките си жители произвежда по около 96,6 млрд. парчета пластмасов боклук. И от всичкия този боклук, едва около 12% преминава през рециклиране.

Официалните данни на британското правителство за 2021 г. показват, че страната произвежда по около 2,5 млн. тона пластмасови отпадъци, от които 44,2% се рециклират.

Голяма част от битовите пластмасови отпадъци в Обединеното кралство (17%) се изпращат в чужбина, като най-честата дестинация за този боклук е Турция. Почти половината (46%) от битовите пластмасови отпадъци във Великобритания се изгарят, докато 25% се заравят в депата на територията на страната.

Един от големите проблеми пред рециклирането като цяло е, че не всички типове пластмаса са годни за подобен процес. Проучване от 2019 г. показва, че почти нито една от страните в ЕС не рециклира повече от 40% от пластмасовите си отпадъци.

Според организацията PlasticsEurope има няколко основни фактора, които обуславят ниските нива на преработване на пластмасови опаковки.

Тук важна роля играе самата уредба в дадените държави, която се занимава със сметосъбирането, извозването и обработването на отпадъци. Готовността на обществото да събира и изхвърля отпадъците си разделно, както и доверието в системата - дали реално отпадъците наистина се оползотворяват като бъдеща суровина, също са важни.

И все пак водещият фактор остава техническата способност. Според данните на PlasticsEurope, на база днешните технологии в Европа, между 35% и 50% от пластмасовите опаковки могат да бъдат рециклирани.

Една от причините за това е, че сортирането на отпадъците, които са годни за рециклиране, е един доста сложен процес. Там важни условия, които трябва да се вземат предвид, са това какъв материал получават фирмите за сортиране на отпадъците.

Те определят до каква степен е замърсена е пластмасата, съдържат ли отпадъците видове пластмаси, които не могат да се преработват, и т.н.

Данните от Resour, благотворителна организация за рециклиране на пластмаси, показват, че във Великобритания около 61% от пластмасовите бутилки се рециклират, 36% от пластмасовите домакински пособия (легени, кофи, предмети от бита) и само 8% от пластмасовите фолиа и обвивки.

Авторите на доклада "Голямото пластмасово преброяване" са установили, че повече от половината пластмаси, които британците изхвърлят, са от по-трудните за рециклиране меки пластмаси.

Докладът съпоставя своите емпирични открития с данните на Resour и изчислява, че в крайна сметка само 12% от пластмасовите отпадъци в страната се рециклират - въпреки всички предупреждения, които екологичните организации отправят за проблема със замърсяването с пластмаса.

"Останалото (извън тези 12% рециклирани пластмаси - б.р.) се превръща в замърсяване - независимо дали говорим за заравяне в земята, изгаряне или изнасяне в страни по целия свят - пластмасата замърсява всичко - водата ни, нашата храна, дори и въздуха, който дишаме", обяснява еко активистът Торн.

От Министерството на околната среда, храните и селските райони на страната реагираха на тези нови изнесени данни с изявление, в което се казва, че ведомството продължава да е ангажирано с проблема и залага възможни решения в новия Закон за околната среда.

Оттам подчертават, че вече са предприети мерки за ограничаване на доставките на еднократни пластмасови продукти като сламки, клечки за уши и други, а тепърва се финализират и по-иновативни предложения като изграждане на схеми за връщане и повторно използване на пластмасови бутилки.

Междувременно от Everyday Plastic са на мнение, че не може да се говори за преработката на пластмаси като за реално решение на проблема със замърсяването с пластмаси.

"Рециклирането на работи и всички го знаем. Ако смятаме, че нещата се рециклират, можем да продължим по начина, по който си знаем", коментира основателят на организацията Даниел Уеб.

Според него решението трябва да се търси "по-нагоре по веригата" - чрез намаляване на количествата произведена пластмаса на първо време.

На подобно мнение е и Торн - ако има начин да се намалят отпадъците от пластмаса, то това е да се намали цялостното ѝ производство.

"Единственото решение е да се затегне кранчето на пластмасата, като правителството въведе законово обвързваща цел за 50% намаление на пластмасата за еднократна употреба до 2025 г.", казва Торн.

Тепърва обаче ще се види дали Великобритания ще се ангажира с подобни амбициозни цели. А ако го направи, дали това ще даде желаният резултат.

Британският експеримент с пластмасата обаче може да ни покаже, че трябва да се промени подходът по отношение на отпадъците. Само с рециклиране няма как да стане.